

Europese aanbesteding Re-integratie 2008 - Opmerkingen en aanbevelingen

Algemene opmerkingen

- 1) Er wordt in het selectiedocument geen rekening gehouden met de specifieke kenmerken van de Leidse arbeidsmarkt, die vooral veel werkgelegenheid kent in de publieke en semi-publieke sector (onderwijs, overheid, zorg, musea enz.). Daarnaast maakt de Cliëntenraad SoZA zich zorgen over de kennis van de Leidse en regionale arbeidsmarkt bij reïntegratiebedrijven. Een haastig opgezet filiaal van een groot reïntegratiebureau zal deze kennis niet hebben, noch een uitgebreid netwerk van contacten met werkgevers. Uit ervaringen is gebleken dat er zelden actief en op basis van een regionaal of plaatselijk netwerk wordt bemiddeld, maar dat werkzoekenden het allemaal zelf moeten doen. Die hebben daarvoor echter geen duur reïntegratietraject nodig, maar een computer met internetaansluiting, een krant en wellicht een goede sollicitatietraining.
- 2) De term diagnose is kwetsend en stigmatiserend voor werkzoekenden. Het zijn geen patiënten.
- 3) Het lijkt erop alsof werkzoekenden in enorme kavels worden aangeboden. Dat biedt geen enkele ruimte voor individueel maatwerk, maar zal resulteren in voor het reïntegratiebureau goedkope groepstrajecten waar niemand wat aan heeft, behalve het reïntegratiebureau zelf. De begeleiding zal in de opvatting van de Cliëntenraad SoZA zoveel mogelijk individueel moeten gebeuren, pas dan is maatwerk goed mogelijk. De term maatwerk komt in Hoofdstuk 3 (*Doelgroep en opdracht*) dan ook slechts eenmaal voor; "Perceel 1"), maar wordt zodanig uitgewerkt dat het woord de lading niet dekt. Dat is zorgwekkend en wijkt af van wat nog steeds (op papier) Leidse beleid is. Voor de Cliëntenraad SoZA houdt maatwerk in dat er nadrukkelijk rekening wordt met en uitgegaan wordt van de competenties, wensen, mogelijkheden en beperkingen van de werkzoekenden. Mensen die zich als individuen serieus genomen voelen en merken dat er met hun wensen e.d. rekening wordt gehouden, zullen veel beter gemotiveerd aan een traject deelnemen. Maatwerk houdt ook een ruime keuzemogelijkheid in. Deze is vrijwel verdwenen.
- 4) Er wordt geen rekening gehouden met de grote groep ouderen (voor werkgevers iedereen ouder dan 45, en vaak 40), over wier vrijwel onmogelijke positie op de arbeidsmarkt vrijwel jaarlijks een zorgwekkend rapport verschijnt. Werkgevers willen hen doorgaans niet. De Cliëntenraad is dan ook voorstander van een soepele omgang met de arbeids- en sollicitatieplicht bij ouderen. Omgaan met ouderen vraagt vaardigheden (omgangsvormen, inlevingsvermogen enz.) die de veelal jonge en onervaren personeelsleden van reïntegratiebedrijven niet hebben. Bij de aanbesteding van trajecten voor ouderen moet hierover dus iets in een eventueel programma van eisen worden opgenomen.
- 4) De kortste weg naar werk is zelden de beste. Voor de Cliëntenraad geldt naast het belang van individueel maatwerk ook dat de werkzoekende in een traject zo goed mogelijk moet worden toegerust voor een langdurig verblijf op de steeds veeleisender wordende arbeidsmarkt. Dat zal veelal betekenen dat eerst in de werkzoekende moet worden geïnvesteerd d.m.v. arbeidsmarktgerichte scholing en stages. Daarnaast zal bij reïntegratie gezocht moeten worden naar plaatsing op banen met uitzicht op verlenging van de arbeidsovereenkomst en duidelijke verbeteringsmogelijkheden.

Samengevat: individueel maatwerk, arbeidsmarktgerichte scholing en stages en werkelijk duurzame plaatsing (veel langer dan 6 maanden of een jaar) moeten centraal staan bij reïntegratie en moeten dus worden opgenomen in een eventueel programma van eisen. Mensen met weinig tot geen

kansen op de arbeidsmarkt moeten niet worden lastig gevallen met zinloze trajecten naar werk dat er voor hen toch niet is.

'Perceel 1, Trajecten met werk'

1) De *korte bemiddelingstrajecten* lijken slechts op de zeer korte termijn gericht, en niet op het verwerven van een duurzame plek op de arbeidsmarkt. Er wordt niet in werkzoekenden geïnvesteerd en er wordt niets zinvols aan hun c.v. toegevoegd. Dat wijkt af van wat nog steeds (op papier) Leidse beleid is en van de uitgangspunten m.b.t. duurzame plaatsing hierboven. Deze trajecten lijken niet in het belang van de mensen om wie het zou moeten gaan, maar helpen het college wellicht (tijdelijk) aan leuke uitstroomcijfers.

2) De *trajecten met arbeidsovereenkomst* doen sterk denken aan vergelijkbare trajecten bij Randstad Rentree en wat in Voorschoten gebeurt in het zgn. 'Werkcentre'. Daar komt de 'beloning' precies overeen met de hoogte van een bijstandsuitkering, dus ver onder het minimummaandloon voor een alleenstaande. Kortom, het lijkt er op manier op dat de gemeente Leiden werkende armen wil. Daarbij komt dat noch in Voorschoten noch bij Randstad Rentree de mensen zinvolle bezigheden hebben en ze niet worden toegerust voor een duurzame plek op de arbeidsmarkt. Er wordt niet in hen geïnvesteerd. Randstad misbruikt de 'reïntegranten' soms als arbeidsreserve voor de uitzendtak en verder doen ze wat in een reïntegratietraject ook gebeurt (vooral goedkope grpesbezigheden dus). De Cliëntenraad SoZA vindt dat verwerpelijke situaties. Deze trajecten lijken op basis van de informatie in het document niet in het belang van de mensen om wie het zou moeten gaan, maar helpen het college wellicht (tijdelijk) aan leuke uitstroomcijfers.

3) De *trajecten met werk in combinatie met scholing, training en intensiever begeleiding* zijn nogal vaag uitgewerkt. De voor de Cliëntenraad belangrijke aandachts- en uitgangspunten zijn hierboven reeds uiteengezet.

Perceel 2, Trajecten met 'sociale activering' en zorg

1) De *trajecten met 'sociale activering'* lijken dezelfde tekortkomingen te hebben als hierboven al geschetst. Vrijwilligerswerk kunnen veel mensen zelf wel vinden, en veel mensen verrichten het al. Een reïntegratiebureau van buiten Leiden daarvoor inschakelen komt absurd over. Men zou wellicht beter kunnen investeren in goede contacten met WAVeS. Bewegen kunnen de meeste mensen wel zonder inschakeling van een duur reïntegratiebureau.

2) De *trajecten met zorg* vragen om deskundigheden en vaardigheden die hoogstwaarschijnlijk niet bij commerciële bedrijven aanwezig zijn. Bij hen gaat het in eerste instantie om het bedrijfsresultaat, niet om de noden van kwetsbare mensen, een bezwaar dat trouwens in het algemeen kan worden aangevoerd tegen de reïntegratiesector.

Selectiecriteria

De Cliëntenraad vindt deze nogal vaag en algemeen gesteld en zou daarom t.z.t. over een eventueel programma van eisen willen adviseren.

Ten slotte

De Cliëntenraad vindt het selectiedocument teleurstellend. Een evaluatie van de afgelopen periode ontbreekt, net als verwijzingen naar opmerkingen en adviezen van de Cliëntenraad uit het verleden. Maatwerk en duurzaamheid zijn naar de achtergrond verdwenen. Het lijkt uit te draaien op bulktrajecten, waarin mensen onafhankelijk van leeftijd, opleiding, kennis van de taal enz. op grote hopen terechtkomen. Verder wordt via een achterdeur 'work first' (dwangarbeid) ingevoerd, zo lijkt het.